

ስርዓት ሕግደፍ፡ ስጋ ሰብ በሊዑ ደም ሰብ ስለዘገሰዕ፡ ተናዚዙውን አይጸድቅንዩ

ማዕከናት ዜና ምልካዊ ስርዓት ሕግደፍ፡ ብአምባሳደር ዶናልድ ያማማቶ ዝምራሕ ልኡኽ መንግስቲ ኣመሪካ፡ ድሕሪ 14 ዓመታት ኣብ ኤርትራ ዑደት ብምፍጻም ምስ ሰበሰልጣን መንግስቲ ኤርትራ ምርኻቡ ብምጥቃስ፡ “እቶም ‘ከነጥፍአኩም ኢና፡ ኣይንፈትወኩምን ኢና’ ዝብሉና ዝነበሩ ጸላእትና፡ ጽንዓትናን ሓቅነትናን ስለዝሰገሩ፡ ‘በጃኹም ተግራረኹና ፍተዉና’ ይብሉና ኣለው” ብምባል ዋጥዮንን ኣቃጨጨንን። እንተኾነ “ንዓይ ነንጭዋዶ ኣብ ለቆታ” ከም ዝበሃል፡ መርገጽን ሜላን መንግስቲ ኣመሪካ፡ ምስ ሃገራት ዝምስርቶ ዲፕሎማሲያዊ፡ ቁጠባውን ወተሃደራውን መዳያት፡ ትማሊ ዝነበረ ሎሚ ዘሎ ጽባሕውን ዘይቅየር ፖሊሲ ኮይኑ፡ ምስ ሃገራዊ ረብሓ ኣመሪካ ዝተኣሳሰር ምዃኑዩ። መንግስቲ ኣመሪካ፡ ኣብ ሓጺር ወይ ኣብ ርሑቕ ረብሓ ዘይረኽበሉ ቀያሕ ሳንቲም ከምዘይህብን ንኸንቱ ከምዘይደክምን ምስጢር ኣይኮነን።

መንግስቲ ኣመሪካ ብኹሉ መምዘኒታት ንሃገር ዘርብሕ እንተኾይኑ፡ ንውልቀ መለኸትን ገሃስቲ ሰብኣዊ መሰልን ዝኾኑ መራሕቲ፡ ይሕብሕቡ፡ ይውድሱ፡ ይከላኸል ወይ ድማ ንኣውያት ውጽዓት ሰሚዑ ከዘይሰምዑ ርእዩ ከዘይርእዩ ስቅታ ይመርጽ። ንኣብነት ርሑቕ ከይከድና ኣብ 50ታት፡ ሃጺይ ሃይለስላሴ ንመሰል ህዝብና ረገጹ ኤርትራ ብሓይሊ ምስ ኢትዮጵያ ክትጽንበር እንከላ፡ ቀዳመይቲ ጠጃኢት ናይቲ ተንኮልን ተዋሳኢት ናይቲ ጎበጣን ኣመሪካ’ያ ነይራ። ክሳብ ለይቲ ሎሚ ድማ፡ ኣመሪካ ኣብ ጉዳይ ኤርትራ ምትሕልላኽ ትፈጥርን ፍትሓዊ መርገጺ ዘይትወስድን ሃገር’

ኣመሪካ ኣንጻር መሰል ህዝቢ ኤርትራ ጠጠው ስለዝበለት ግን፡ ስርዓት ሕግደፍ ንገበናቱ መሕብእን ካብ ሓቂ ክሕክልን ኣይግባእንዩ። ሎሚ ልዕሊ ስቅታ ኣመሪካ፡ ስርዓት ሕግደፍ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዝፍጽሞ ዘሎ ገበን ስለዝግዝዝ፡ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ኣንጻር ስርዓት ሕግደፍ እምበር፡ ኣንጻር ኣመሪካ ወይ ማሕበረሰብ ዓለም ኣይኮነን። ስርዓት ሕግደፍ ምስ ኣመሪካ ብረብሓ ምስ ዝወዳደራ ሩስያ፡ ቻይናን ካልኣት ሃገራትን፡ “መንግስቲ ኤርትራ ረጋጺ ሰብኣዊ መሰልዩ” ኢሉን ስለዘይኮነናን ወይ ድምጸን ስለዝግባዩን፡ ሕግደፍ ገበን ከምዘይብሉ ክድሃረሉ ይፍትን። ሎሚ ወይ ጽባሕ ኣመሪካ ምስ ስርዓት ሕግደፍ ሕግብግብ እንተበለት፡ ነቲ ኣብ ዞባውን ኣህጉራውን ዘለዎ ረብሓታት ንምክሳብን ቀዳምነታታ ስለዝግባዩን እምበር ባህርያት ስርዓት ሕግደፍ ከምዘይተቐየር ትስሕቶ ኣይኮነትን። ወይውን ምስ ምምጻእ ሓድሽ ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ፡ ስርዓት ሕግደፍ ነቲ ኣብ ኤርትራ ፈጠርዎ ዘሎ ማሕበረ ቁጠባዊ ሕሰምን ምግሃስ ሰብኣዊ መሰልን ከምዘይፍውሶ ኣይጠፍአን።

ምስ ውጥም ቅልቅል ኣመሪካን ካልኣት ሰብ ዋሒንን ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃን ዞባናን ክንጸር ዘለዎ ኣገዳሲ ጉዳይ፡ ንድሌት ህዝቢ ኤርትራ ዘቋሰል፡ ንዕምሪ ስልጣን ስርዓት ሕግደፍ ዘናውሕ፡ ንጸጋታትና ዝጉሕጉሕ፡ ንባህርያዊ ሃብትና ዝብክልን ንመንነትናን ክብርናን ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘእቱንዩ። ንስርዓት ሕግደፍ፡ ገበነኛ ወይ ፍትሓዊ ስርዓት ምዃኑ እንኮ ዝፈርዶን ዝፈልጦን፡ እቲ ኣብ መወዳእታ ዘይብሉ ቁጠባዊ ድክነትን ምግሃስ ሰብኣዊ መሰልን ሕሰም ዘሕልፍ ዘሎ ህዝቢ ኤርትራ እምበር፡ መንግስቲ ኣመሪካ፡ ቻይናን ማሕበረሰብ ዓለምን

አይኮኑን። ህዝቢ ኤርትራ፡ ጸገማቱ ብዓውታ ጥርዓኑ ክገልጽ እንከሎ፡ ማሕበረሰብ ዓለም አዎንታውን ፍትሓውን ግብረ መልሲ ክህብ ሞራላዊ ሓላፍነት'ዓ እንተለዎ፡ ብዓል ጉዳይ እንከሎ መተካእታ ድሌትን መንነትን ህዝቢ ኤርትራ ክኸውን ግን አይግብኦንዩ።

ኣብ ዝሓለፈ ልዕሊ ርብዒ ዘመን፡ ህዝቢ ኤርትራ ብስርዓት ህግደፍ ክጭፍጨፍን ክርገጽን እንከሎ'ውን፡ ማሕበረሰብ ዓለምን ብሰብአዊ መሰል ይሕለቅዩ ትብል አመሪካን፡ ተባዕ ስጉምቲ አይተወሰደን። ስርዓት ህግደፍ፡ ብህዝቢ ኤርትራ ዝተፈንፈነ ጨካን ስርዓት ምጅኑ አንዳዕዲዑ ስለዝፈልጥ፡ ወትሩ ካብቲ መሰረታዊ ጉዳያት ብምህዳም፡ ኣብ ንል መንገዲ ዕንክሊል ክብልን ማሕበረሰብ ዓለም ከደናግርንዩ ከይደቀሰ ዝሓድር። ህግደፍ እተን ፈጸመን ክልዓላ ዘይደልዩን ሕቶታት፡ ማለት ኣብ ኤርትራ፡ ህላወ ቅዋማዊ መንግስቲ፡ ጉዳይ ምርጫ፡ መሰል ሓሳብካ ብናጸ ምግላጽ፡ ግሉጽነትን ተሓታትነትን፡ ምምቅራሕ ስልጣንን፡ ብግቡእን ብድፍረትን ምስዝምለስ ጥራሕዩ ንጽህናኡን ውርዘይነቱን ዝልካዕ።

ስርዓት ህግደፍ ዋላ'ዓ ብህዝቢ ኤርትራ ቅንጣብ ሓልዮት ዘይብሉ አረጫናዊ ስርዓት እንተኾነ፡ ስልጣን ንምንዋሕ ግን ዝብኢ ኣብ ዘይዓዱ ከይዱ አጎዛ አንጽፋለይ በለ ከም ዝበሃል ከምኡ ክብል ዓይኑ አይሓስንዩ። ማሕበረ ሰብ ዓለም ብሓፈሻ ምዕራባውያን ሃገራት ከአ ብፍላፍ፡ ነዚ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ማሕበረ ቁጠባዊ ሕሰም ብዝጥዕመንን ምስ ረብሓታተን አተሓሳሲረን ክገልጽኦ ይኸእላን ምስቲ ስርዓት ኮሽምሽም ክብላን ይኸእላዮን። እቲ ወናኒ ጉዳይ ብዛዕባ ቃንዛን ራህዋን ዘስተማቅር ግን ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ካልእ አካል ዩለን። ንኣብነት መንግስቲ ካናዳ፡ ስርዓት ህግደፍ ግሉጽነት ዘይብሉን መጻዪ ሕብረተሰብ ኤርትራ ምጅኑን እናፈለጠ፡ ትካላት ዕደና ኣብ ኤርትራ አዋፊሩ ሃብቲ ይግሕጥን ብስም ቁጠባዊ ሽርክነት ይመሓዞን ኣሎ። መንግስቲ ካናዳ ረብሓታቱ ስለዘገድሶምበር ሕቶ ዲሞክራሲን ልምዓትን ናይ ህላወምበር ናይ ምርጫ ሕቶ ከምዘይኮነ ይግንዘብዩ።

ስለዚ ላዕለዋይ በዓል ስልጣን አመሪካ ኣብ አስመራ ብምኻድ ምስ ውልቀ መለኸቲ ስርዓት ህግደፍ ሰላምታ ክጨባበጥን ገጽ ንገጽ ተራኺቡ ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ጉዳያት ክዘራረብን እንከሎ፡ መላኸ ኢሳያስ ንጡፍ ማሓዮ ንክኾኖ፡ ኣብ ስልጣን ንኸጸንሑ፡ ንህዝቢ ኤርትራ ከጽንት፡ ኣብ ስደት ክከላበትን ዕድል ምሃብ እምበር፡ ፍታሕ ዘምጽእን ትርጉም ዘለዎን አይኮነን። ምናልባት ስርዓት ህግደፍ፡ ብጸቕጢ አመሪካ፡ መዋጽኦ ምስ ስኣነን ንኸምስልን ጥምዓዊ ወይ ጽገናዊ ለውጥታት ክገብር ይኸእል ይኸውን። እንተኾነ፡ ውልቀ መላኸ ኢሳያስ ቅዋም ከምዘዩድለ፡ ኣብ ኤርትራ ብዘይካ ህዝባዊ ግንባር ካልእ ውድብ ወይ ማሕበር ንኤርትራ ዝውክል ከምዘዩለ፡ ኩሉ ዝተፈልዩ ሓሳብ ዘለዎ ሰብ ሃገራዊ ከምዘይቁጸርን ህዝቢ ኤርትራ ፈትዩ ጸሊኡ ህግደፍ ዝበሎ ሰጥለበጥ ኢሉ ክግዛእ ከምዘለዎን ብተደጋጋሚ ገለጹዩ።

እቲ ክጎሰሞን ክውሕጦን ከም ዕረ ዝገምድዶ ሓቂ፡ ዓቢ ክፋል ህዝቢ ኤርትራ ክስደድ ምኸንያት እናኾነ፡ ዓሰርተታት አሽሓት ዜጋታት ብዘይፍርዲ ኣብ ኣብያተ ማእሰርቲ እናአሳቐዩ፡ ንብረት ሃገር እናዘመተን እናዘረወን፡ ህዝቢ ኤርትራ ዝተሰውአሉን ዝደኸመሉን ናጽነት ጨውዩ ህዝቢ ዝረግጽ ዘሎ መንሸሮ ስርዓት ህግደፍዩ። ስርዓት ህግደፍ፡ ጠንቂ ስደት፡ ምቕጻል ግዱድን መወዳእታ ዘይብሉ ሃገራዊ አገልግሎትን ምንዳፍ ቅዋምን፡ ምስ ምሕንጻጽ ዶብን እገዳንዩ ዘተሓሳስሮ። እቲ ክውንነት ግን፡ ስርዓት ህግደፍ ዘይዓግብ ናይ ስልጣን ሸውሃት ንምርዋይ ዝፈጥሮ ምስምስዩ።

ንአብነት ብፍልስፍና ህግደፍ፣ ዘይምሕንጻጽ ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ንካልእ መደባት ዕንቅፋት እንተዘኸኸውን ነይሩ፣ መንግስቲ ኢትዮጵያውን ብሃገርን ብከባብን ደረጃ ምርጫን ካልእ ንቡር ንጥፈታትን ኣይመካየደን ነይሩ ማለትዩ። ዶብ ኤርትራን ኢትዮጵያን ሕጋዊ መዕለቢ ረኺቡን ባድመ ናብ ኤርትራ እንተተውሃብንውን፣ ስርዓት ህግደፍ እዚ ካብ ጽባሕ ናጽነት ኣትሒዞ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኤርትራ ዝፍጽሞ ዘሎ ኣዕናዊ ሚላታትን ዕንደራን ከቋርጾ ማለት ዘበትዩ። ምክንያቱ ሓቀኛ ባህርያት ስርዓት ህግደፍ ምስ ሕቶ ባድመን ዶብን ዘራኽብ የብሉን። ስርዓት ህግደፍ፣ ስጋ ሰብ በሊዑ ደም ሰብ ዘጉሰዕን ብሕሰም ካልኣት ዝድሰትን ፍጡር ስለዝኾነ፣ ተናዚዞን ምስ መንግስቲ ኣመሪካ ተጸጊዑን፣ ክሳብ ብህዝቢ ኤርትራ ተደፊኡ ናብ ገደል ዝጸድፍ፣ እታ ምስኡ ዝተፈጥረት ግናይ ኣመል ኣይክገድፋንዩ።

ጽላል፡ ካብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ 26 ሚያዝያ 2018